

Aan alle buurtbewoners,

In deze nieuwsbrief willen wij u informeren over de ontwikkelingen rondom de **geur- en rookoverlast** veroorzaakt door de pelletketels op Landgoed Klingelbeek en gezondheidszorgen die er leven over de **uitstoot van schadelijke stoffen zoals ultrafijnstof en NO<sub>x</sub>** in onze dichtbevolkte woonwijk.

## ***Geur- en rookoverlast?***

Sinds de eerste bewoners op Landgoed Klingelbeek kwamen wonen, ongeveer een jaar geleden, zijn de pelletketels in gebruik voor verwarming en de warm water voorziening. Aangezien de warmtevraag en het gebruik van warm water variëren over de dag, start de ketel dagelijks gemiddeld 5 keer op. Gedurende iedere start- en stopfase is er sprake van onvolledige verbranding waarbij de ketel zwarte rook en stank uitstoot. Zo'n start of stop van de ketel duurt ongeveer een half uur. Omwonenden ervaren dit niet alleen zeer regelmatig buiten, maar ook in huis. Is de rook en stank via een open raam binnen gekomen, dan duurt het enkele uren voordat de stank in huis weer verdwenen is. Dit betekent dus feitelijk dat het niet mogelijk is om ramen open te hebben of de was buiten te hangen.

## ***Voldoen de pelletketels aan de geldende wettelijke eisen?***

De pelletketels voldoen aan de geldende eisen voor fijnstof, SO<sub>2</sub> en NO<sub>x</sub>, echter er bestaan alleen normen voor stabiel draaiende ketels. Er zijn dus geen normen voor de uitstoot bij starten en stoppen van de ketels, of de dagelijkse frequentie hiervan. De overlast wordt vooral ervaren wanneer de ketels nog niet stabiel draaien. "Voldoen aan de wettelijke eisen" zegt dus niets over de overlast voor omwonenden. Ook als alle woningen op het landgoed straks bewoond zijn, zal het, door de wisselende warmtevraag naar verwachting nog steeds zo zijn dat de ketels meerdere malen per dag opstarten.

## ***Wat is er tegen de rook en stank te doen?***

Op dit moment zitten er geen **fijnstoffilters** in de schoorsteen. Voor filtering van fijnstof zijn verschillende technieken beschikbaar die de uitstoot hiervan zouden beperken. Deze helpen echter niet tegen de geuroverlast.

De **schoorsteen is recent ongeveer 2 meter verhoogd**. Het verloop van het terrein maakt het echter lastig te berekenen welke schoorsteenhoogte nodig is om rook- en stankoverlast merkbaar te verminderen. Op dit moment is de ervaren overlast nog niet verminderd.

Het aantal keren dat de ketels aanslaan zou beperkt kunnen worden:

- Door te zorgen voor een grotere **warmtebuffer (opslag van warmte) in het verwarmingssysteem**
- Door **het beter inregelen** van de installatie
- Door de warm tapwater voorziening apart te regelen bijvoorbeeld via een elektrische boiler

## ***Uitstoot van andere schadelijke stoffen zoals ultrafijnstof en kankerverwekkende stoffen?***

Omdat ultrafijnstof heel moeilijk te detecteren is zijn hier nog geen normen voor. Het wordt echter wel steeds duidelijker dat ultrafijnstof heel schadelijk is voor de gezondheid. Ook zijn er geen normen voor de vele verschillende kankerverwekkende stoffen die in rook voorkomen. De gemeente Arnhem streeft de WHO normen na qua luchtvervuiling, en heeft in januari 2020 het "Schone Luchtakkoord" mede ondertekend.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> <https://www.natuurenmilieugelderland.nl/nieuws/achtergrond-burgermeetnetwerk-arnhem>.

Tevens heeft de stad in de groenvisie 2017-2035 het voornemen geuit om de 'groenste' stad van Nederland te worden. Het RIVM heeft recent becijferd dat houtstook zorgt voor maar liefst 23% van de uitstoot van fijnstof in Nederland<sup>2</sup>. Door alle nieuwe inzichten wordt de verbranding van biomassa niet langer gezien als een oplossing voor ons energieprobleem en is de nationale subsidie voor biomassa gestopt<sup>3</sup>. Nergens wordt nog in Nederland een biomassacentrale gebouwd in een woonwijk.



Biomassacentrale in gebouw 7 van landgoed Klingelbeek.

### ***Wat horen we hierover van Schipper Bosch, de projectontwikkelaar?***

Schipper Bosch erkent dat de buurt overlast ervaart. Daarom is de schoorsteen recent met 2 meter verhoogd, en is een geuronderzoek door ODRA uitgevoerd. Dit onderzoek vond plaats op een moment dat geen zwarte rook uit de schoorsteen kwam (25 februari 2021). De conclusie was dat volgens de geldende normen geen sprake is van geuroverlast. Echter, op het moment van de geurmeting kwam er geen zwarte rook uit de schoorsteen, en wás er dus ook geen geuroverlast.

Schipper Bosch heeft als verwachting dat de overlast zal verminderen in Q1 2022 zodra alle woningen bewoond zijn omdat de ketel dan maximaal benut wordt. Pas dan wil Schipper Bosch aanvullende maatregelen in overweging nemen. Dit betreft dan bijvoorbeeld het vergroten van de warmwaterbuffer, het plaatsen van filters in de schoorsteen en alternatieve warm tapwater voorziening. Maar dit is dus ook geen structurele oplossing.

We hebben deze nieuwsbrief aan Schipper Bosch voorgelegd, maar zij onthouden zich van een reactie.

### ***Wat nu?***

Als omwonenden hebben we nu al één jaar overlast van geur en rook. Schipper Bosch vraagt ons nog een jaar geduld te hebben, maar onze verwachting en die van deskundigen is, dat ook dan de ketel:

- overlast zal blijven veroorzaken bij starten en stoppen én
- bij stabiel draaien weliswaar aan de wettelijke eisen voldoet maar toch schadelijke stoffen en (ultra-) fijnstof uitstoot.

Wij zouden graag zien dat zo snel mogelijk alle beschikbare maatregelen genomen worden om uitstoot zo veel mogelijk te beperken en ons woonplezier te herstellen. Daarnaast blijven wij open staan voor het gesprek met Schipper Bosch ondertussen wetende dat het 'voldoen aan de wettelijke normen' niets zegt over de overlast en gezondheidsschade voor alle omwonenden.

### ***Meer informatie, meetrapporten, op de hoogte blijven?***

Stuur een mailtje naar [biomassaklingelbeek@gmail.com](mailto:biomassaklingelbeek@gmail.com)

<sup>2</sup> <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/houtkachels-en-haarden-plots-de-grootste-fijnstofbron-door-nieuwe-rekenmethode~bfb07162/>

<sup>3</sup> <https://www.partivoordedieren.nl/nieuws/succes-voorlopige-stop-op-nieuwe-subsidies-biomassa>.